

Politisk plattform för Blågrön samverkan 2019 – 2022

Region Uppsala 2018-2022

Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet har valt att ingå ett politiskt samarbete för mandatperioden 2018–2022 i Region Uppsala. Vi har valt att kalla detta för Blågrön samverkan.

Vi är fem olika partier men i många avseenden har vi samma syn på vilka problem Region Uppsala står inför och vilka lösningar vi vill se.

Region Uppsala bedriver en verksamhet som i grunden är mycket bra. Vi förser länets invånare med en förstklassig sjukvård, en välfungerande kollektivtrafik, ett rikt kulturliv och vi arbetar med regional utveckling och naturvård. Men det är också uppenbart att vi står inför ett antal utmaningar som behöver hanteras.

Det viktigaste området att reformera är sjukvården. Väntetiderna är fortfarande för långa och vi har stora brister när det handlar om att rekrytera och behålla våra medarbetare. Det gör att vi har stängda vårdplatser och att folk tvingas vänta alldeles för länge på den vård som de har rätt till. Det har också gjort att regionen har fått allvarliga ekonomiska problem.

Men vi tror även att problemen går att bemästra. Det finns goda förutsättningar att utvecklas. Regionens anställda är kunniga och motiverade, länets befolkning växer och det finns gott om arbetstillfällen. Förutsättningarna för att vända en negativ utveckling är därför goda.

Inom Blågrön samverkan lyfter vi fram fyra områden som vi tror är i allra störst behov av reformer. Det första området handlar om att skapa en långsiktigt hållbar ekonomi, där ett nytt program med detta mål behöver tas fram. Ett andra område är medarbetarfrågor där vi ser en möjlighet att skapa en ny modern politik som gör att vi kan rekrytera och behålla den kompetens regionen behöver.

Ett tredje område är att effektivisera sjukhusvården, då Akademiska sjukhuset är i behov av att utvecklas, genom tydligare styrning och ekonomisk verksamhetsuppföljning, till ett mer modernt sjukhus. Det är viktigt för att behålla sin ställning som ett av Sveriges ledande universitetssjukhus och där vårdens professioner upplever en arbetsplats som ger utrymme för utveckling såväl av hela verksamheter som för medarbetares kompetensutveckling. Den fjärde stora reformen är Effektiv och nära vård 2030. Reformen som påbörjades under förra mandatperioden kommer skapa en ny vårdstruktur i länet med tonvikt på en utbyggd och förstärkt primärvård. Reformen kommer att ges stor prioritet i det politiska arbetet.

Här följer vårt samlade program för mandatperioden.

Hållbar ekonomi

Region Uppsalas ekonomi är mycket ansträngd. Kostnadsökningarna har varit kraftiga och regionen går mot stora underskott om inte situationen vänds. Bakom kostnadsökningen ligger stora investeringar i fastigheter, ökade kostnader för pensioner, ökat vårdbehov hos befolkningen och en allvarlig brist på medarbetare, vilket har gjort att regionen tvingats hyra in personal tillfälligt till höga kostnader.

Om regionen inte förändrar och förbättrar sin verksamhet och bryter sin nettokostnadsutveckling kommer det år 2026 att saknas 1,6 miljarder kronor i verksamheterna.

En kraftfull omställning av regionens verksamheter för att skapa en ekonomi i balans måste ske. Vi initierar därför ett program för en långsiktigt hållbar ekonomi. Syftet med detta är att dämpa kostnadsökningarna genom att hitta förbättringar och effektiviseringar i verksamheterna. I fokus står bibehållen hög kvalitet, hög patientsäkerhet och god arbetsmiljö.

Programmet ska omfatta alla verksamheter och vara brett förankrat hos regionens anställda. En central del i programmet är även att skapa transparens och kännedom om regionens ekonomi också hos allmänheten. Det ska vara möjligt för Region Uppsalas anställda att själva lämna förslag och ge synpunkter på arbetet.

Regionen ska styra med tydliga mått på effektivitet och kvalitet.

- En plan för långsiktigt hållbar ekonomi tas fram med brett deltagande hos regionens anställda.
- Transparensen i ekonomin och styrning med mått på kvalitet och effektivitet ska öka.
- Ny styrmodell för Akademiska sjukhuset tas fram.
- Nya avtal med övriga län i sjukvårdsregionen som förbättrar produktionsplaneringen tas fram.
- En strategi för ny arbetsgivarpolitik tas fram.

Ny arbetsgivarpolitik

För att Region Uppsala ska kunna erbjuda vård och ett patientcentrerat bemötande av hög kvalitet behöver vi stärka vår förmåga som arbetsgivare och också göra vår kompetensförsörjningsprocess långsiktigt hållbar. Medarbetarna är vårdens viktigaste resurs och behöver därför involveras bättre i verksamheten. Region Uppsala behöver bli en attraktiv arbetsgivare som fler medarbetare vill söka sig till och stanna kvar hos. En del av detta är en förstärkt utbildningsverksamhet av högre kvalitet. Vårt mål är att Region Uppsala genom samverkan med Uppsala universitet ska ha en utbildningsverksamhet av högsta kvalitet och klara vårdens framtida behov.

En bra arbetsmiljö och möjligheter till yrkesmässig utveckling är centralt för att medarbetarna ska stanna och trivas. Tydliga karriärvägar ska finnas och individuell lönesättning ska gälla. Medarbetarna ska kunna ha en rimlig balans mellan arbete och fritid. Chefers ansvar och befogenheter ska vara tydliga inom Region Uppsala och decentraliserat beslutsfattande ska

öka. En översyn av arbetstidsmodellerna är nödvändig för att Region Uppsala ska kunna bemanna enligt verksamhetens behov.

En kartläggning av de senaste årens kompetensförlust behövs för att Region Uppsala som arbetsgivare ska kunna sätta in rätt åtgärder. Det behövs ett systematiskt arbete för att få reda på varför vissa medarbetargrupper väljer andra arbetsgivare, byter jobb eller arbetsuppgifter.

Region Uppsala ska erbjuda utbildningsplatser som upplevs som mycket attraktiva och tar höjd för framtida behov. Det är viktigt att fortsätta utveckla möjligheter till vidareutbildning för specialistsjuksköterskor inom bristspecialiteter.

- Handlingsplan för oberoende av hyrpersonal förankras och revideras.
- Övergripande mål för arbetsgivarpolitiken tas fram och uppföljningen förstärks.
- Region Uppsalas utbildningsverksamhet stärks genom både högre kvalitet och fler utbildningsplatser.
- Vårdnära service som avlastar vårdens medarbetare införs.
- Medarbetarnas administrativa börda kartläggs och strategi för att minska den tas fram.
- Förutsättningarna för att skapa en intern personalpool ska utredas.
- Arbetstidsmodellerna ska förbättras – bemanning enligt verksamhetens behov.

Effektiv och nära vård 2030

Hälso- och sjukvården behöver komma närmare invånarna såväl geografiskt som digitalt för att bli mer tillgänglig. Reformen *Effektiv och nära vård 2030* bygger på en successiv resursöverföring från sjukhusbunden vård till nära vård.

Det finns ett behov av att främja ett mer personcentrerat och hälsoinriktat arbetssätt: en arbetsmiljö som uppmuntrar medarbetare att pröva nya och innovativa arbetssätt och metoder. Nya samverkansformer behöver utvecklas och vården ska styras till rätt nivå med tydligare uppdrag och roller för de olika vårdnivåerna.

Arbetet med att bygga upp ett rehabiliteringscentrum inom Region Uppsala ska fortsätta och följas kontinuerligt. Region Uppsala behöver utveckla en väl fungerande samverkan mellan sjukhus, primärvård och kommuner för att stärka individens möjlighet till rehabilitering.

Arbetet med effektiv och nära vård förutsätter en utvecklad samverkan med såväl länets kommuner som andra vårdgrannar för att skapa bra lösningar för exempelvis äldre, unga med psykisk ohälsa och personer med funktionsnedsättning.

- Ekonomiskt reformutrymme och riktade statsbidrag ska fördelas till primärvården och den nära vården prioriteras.
- Primärvården och den nära vårdens andel av hälso- och sjukvården ska öka.
- Vårdcentrum i Tierp, Östhammar och Enköping ska öppnas.
- Lokalisering av vårdcentrum i Uppsala ska utredas och arbete för vårdcentrum i ytterligare kommuner ska initieras.
- Dialogen med privata vårdgivare ska utvecklas.
- Utbyggnaden av mobila vårdteam ska fortsätta.

- Kriterier och målbild för närmottagningarna ska tas fram och möjlighet till nya etableringar under mandatperioden ska utredas. De föreslagna närmottagningarna ska ha en permanent geografisk placering.
- Avtalsuppföljning för att bidra till kostnadsmedvetenhet, kvalitets- och verksamhetsutveckling ska stärkas i respektive styrelse.
- Nuvarande vårdval ska följas upp och utvärderas för att hitta förbättringsmöjligheter.
- Tillgängligheten vid 1177 ska förbättras.
- Hälso- och sjukvården ska utvecklas utifrån ett patientcentrerat arbetssätt.

Effektiva sjukhus – kortare köer

Samtidigt som invånarnas vårdbehov ökar har tillgängligheten inom både primärvården och sjukhusvården försämrats de senaste åren. Den största anledningen till detta är den medarbetarbrist som finns inom vården, framförallt inom Akademiska sjukhuset. När det är brist på medarbetare stängs vårdplatser, operationer ställs in och tillgängligheten försämras. Därför är våra åtgärder för att rekrytera, behålla och locka tillbaka personal absolut nödvändiga för att förbättra tillgängligheten till länets sjukvård.

Samarbetet behöver också förbättras. En fördjupad samverkan mellan Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping samt mellan primärvården och sjukhusvården kommer leda till att hela vårdkedjan fungerar mer effektivt.

Systematiskt förbättringsarbete är nödvändigt för att uppnå dessa mål och Akademiska sjukhuset får i uppdrag att ta fram en sådan för sin verksamhet. Den ska syfta till att uppnå förbättrad innovationsmetodik, ökad kompetens och kapacitet för förändringsledning, bättre återkoppling av patienternas resultat liksom mer sammanhållna patientprocesser över verksamhets- och organisationsgränser. Utgångspunkten är riktlinjerna för Effektiv och nära vård 2030.

Lasarettet i Enköping får också ett utökat uppdrag som ett led i reformen. Dels ska ett vårdcentrum inrättas kopplat till en del av verksamheten. Dels ska länssjukvård bedrivas inom internmedicin och kirurgiska specialiteter, vilket ska öka ordentligt i omfattning de närmaste åren. Dessutom ska samarbetet med Akademiska sjukhuset utvecklas och fördjupas för att effektivisera vårdproduktionen och möjliggöra specialisering även vid Lasarettet i Enköping.

- En plan för systematiskt förbättringsarbete på Akademiska ska tas fram, med utgångspunkt i riktlinjerna för Effektiv och nära vård 2030.
- Uppföljning ska ske månadsvis av hur köerna utvecklas, även på verksamhetsnivå på Akademiska sjukhuset, för att få underlag för att vidta rätt åtgärder.
- Uppdraget för Lasarettet i Enköping ska utvecklas och tydliggöras.
- Styr- och ersättningsmodellen för sjukhusvården ska ses över för att kompletteras med kvalitetsparametrar.
- Aktivt och evidensbaserat arbete vid sjukhusen genomförs för att förhindra återinläggningar.
- Vårdens servicenivå ska utvecklas och ett gott bemötande i vårdkontakter genom hela vårdkedjan ska säkerställas.

Psykisk hälsa

Tillgången till behandling för psykisk ohälsa behöver öka. Regionen ska bygga ut första linjens vård för barn och ungas psykiska hälsa i hela länet. Tillgången till bedömning och behandling för psykisk ohälsa behöver förbättras.

Kommunernas och Region Uppsalas samverkan kring ungdomar med både psykisk och social problematik behöver förstärkas. Behovet av specialiserad personal inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP) är stort och det är angeläget att öka tillgängligheten även till den specialiserade vården för de barn och unga som är i behov av den.

- Tillgången till behandling för psykisk ohälsa ska öka.
- Vårdvalet för psykoterapi ska ses över i syfte att öka tillgängligheten till psykologisk behandling och skapa jämlik vård.
- Den förebyggande vården för barn och unga med psykisk ohälsa ska utvecklas.
- Första linjens vård för barn och unga ska byggas upp inom primärvården och vara tillgänglig i hela länet.
- Tillgängligheten inom BUP ska öka och tillgång till specialistvård säkerställas i hela länet.

E-hälsa och digitalisering i vården

Välfärdsteknologin är en ny men snabbt växande möjlighet som ständigt utvecklas. Med stöd av digitala tjänster och processer kan e-hälsa och digitalisering både höja kvaliteten och öka tillgängligheten till regionens hälso- och sjukvård. Sådana verktyg kan bistå med såväl effektivisering som att göra vården mer patientcentrerad, vilket leder till större självständighet och främjar patientens medskapande roll i den egna vården.

Detta är en teknik och möjlighet på frammarsch som allt fler efterfrågar. Rätt använd kommer den att kunna medföra lättnader för några av de större problemen idag, såsom vårdköer och ökande kostnader. Region Uppsala ska bejaka detta och vara med och forma dess utveckling redan från detta tidiga stadium.

Vid införande av nya digitala verktyg är det viktigt att involvera medarbetare och patienter för att skapa såväl bra arbetsverktyg för våra medarbetare som god utformning och tillgänglighet för patient oavsett teknikvana eller funktionsnedsättning.

Artificiell intelligens (AI) har stor potential i att säkerställa mer jämlik vård men också mer individuellt anpassad vård. Snabbare och säkrare diagnostik kan ge bättre underlag för vårdprofessionen och förutsättningar att ge fler patienter en bättre, individuellt anpassad och snabbare vård.

- Digitala vårdmöten ska kunna erbjudas som en tidig insats.
- Ökad flexibilitet för patienten vid bokning och ombokning av tider ska införas.
- Ett digitalt triageringsverktyg ska upphandlas och införas.
- Region Uppsala ska driva på inom SKL för att få till ett fungerande ersättnings- och uppföljningssystem för digital vård.
- Nyttjande ska ske av AI för att exempelvis ge bättre beslutsstöd och möjlighet till fortbildning för medarbetare.

Folkhälsa

Region Uppsala ska tillsammans med länets kommuner arbeta för en god hälsa. Stora hälsoskillnader finns i samhället, vilka kan förklaras både med människors skilda levnadsvanor och de system som skapats för att hantera sjukdom och ohälsa. Det ger ökad livskvalitet, delaktighet och minskat utanförskap. Det hälsofrämjande och förebyggande folkhälsoarbetet ska därför ges högre prioritet och vara en viktig del av det regionala utvecklingsansvaret och alla regionens verksamheter. En god och jämlik hälsa är en förutsättning för en hållbar samhällsutveckling i stort. Det handlar om livskvalitet, ökad delaktighet och minskat utanförskap.

- Region Uppsala ska ta ansvar för att driva på arbetet med jämlika livsvillkor och hälsofrämjande levnadsvanor tillsammans med länets kommuner och civilsamhället.
- Det hälsofrämjande arbetet inom hälso- och sjukvården ska stärkas.

Regional utveckling och infrastruktur

Region Uppsala ska under den kommande mandatperioden tillsammans med företag, kommuner, universiteten och staten fortsätta utveckla länet till en än mer attraktiv plats att testa, starta och utveckla nya affärsidéer och företag på. Regionen ska bygga tillit och hitta mötesplatser mellan samtliga aktörer. Finansieringsmöjligheter av nya företag, allt från idé till färdiga produkter och tjänster är en avgörande faktor för tillväxt och därför är även detta ett viktigt område för region Uppsala, som behöver utvecklas till att bli en ännu starkare samverkanspart och bidra till att hitta än mer kreativa lösningar. Med integrering av Agenda 2030 i region Uppsalas styrdokument säkerställs att utvecklingen och tillväxten sker hållbart.

Samtidigt är en god kompetensförsörjning både nu och i framtiden en absolut nödvändighet för att ta tillvara Uppsala läns attraktionskraft för nya idéer och företag. Även här har region Uppsala en viktig roll att bevaka och aktivt stödja samtliga inblandade i att lösa utmaningarna idag och imorgon.

Regionens ansvar för att allokera medel till infrastruktur är en viktig del i att fortsatt utveckla länet hållbart. Länstransportplanen ska vidare bidra till ökad hållbar tillgänglighet och en viktig del i den regionala utvecklingen är att öka tillgången till bredband i länet. Klimatmålen ska uppnås och förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande bli bättre. Därför behöver Region Uppsala fortsatt verka för en utbyggnad av järnväg längs Arosstråket och för en vidare utveckling av Dalabanan. Det är viktigt att ge invånarna en möjlighet att leva ett gott liv i hela länet.

- Regionens samarbete och samverkan med näringslivet, kommunerna, universiteten och staten ska stärkas för att utveckla och förbättra länets attraktionskraft och företagsklimat.
- Fyrspårsavtalen med staten ska värnas. Region Uppsala ska även fullfölja sitt avtal med Uppsala kommun om att ansvara för trafikeringen av spårväg.
- Vid anläggning av mötesfria vägar ska alltid gång- och cykeltrafikanters behov tillgodoses.
- Beslut kring cykeltrafik i länet ska fortsätta följa inriktningen i den regionala cykelstrategin.
- Möjligheten att åka med kollektivtrafiken ska öka genom pendlarparkeringar för bil och cykel vid strategiska bytespunkter och stationer där det saknas.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken ska utformas i nära samverkan med länets kommuner och invånare för att underlätta i vardagen. Tågtrafiken inom länet liksom även storregionalt behöver stärkas genom att nya tåg tas i bruk. Samarbetet inom ramen för Mälardalstrafik liksom tillsammans med SL ska utvecklas så långt det är möjligt för att möta den ökade efterfrågan. Vidare behöver biljettsystemet ses över för att hitta smidigare lösningar på exempelvis kortare resor över zongräns.

- Kollektivtrafikens utbud ska utvecklas i takt med att länet växer.
- Utredning ska ske om taxemodeller, takmodeller och korta resor över zongräns.
- Framkomligheten för kollektivtrafiken ska prioriteras i samverkan med kommunerna.

Hållbar utveckling

Regionen ställer sig bakom de 17 globala utvecklingsmålen och Agenda 2030 som antogs av världens stats- och regeringschefer vid FN:s toppmöte i september 2015 och som utgör en handlingsplan för hållbar utveckling. I korthet innebär detta att Agenda 2030 fullt ut ska integreras i budget och verksamhetsplaner. Målen innehåller tre dimensionerna av hållbar utveckling: den miljömässiga, den sociala och den ekonomiska. Det hälsofrämjande perspektivet finns med i alla tre dimensionerna. Region Uppsala ska aktivt söka samverkan med andra för att bidra till att målen uppfylls.

- Region Uppsala ska arbeta för läkemedel utan miljöpåverkan, utfasning av farliga kemikalier och att bli klimatneutral.
- Vid nästa revidering av miljöprogrammet så ska det inkludera såväl det interna som externa hållbarhetsarbetet.
- Samverkan mot antibiotikaresistens (STRAMA) arbete ska värnas och utvecklas och Region Uppsala ska vara en föregångare för att bekämpa antibiotikaresistensen.

Naturvård och friluftsliv

Upplandsstiftelsen som Region Uppsala äger tillsammans med länets kommuner, har ett regionalt ansvar för att främja naturvård och friluftsliv och att verka för att naturen ska vara tillgänglig för alla. Stiftelsen ska vidare fungera som mötesplats och arena för fysisk aktivitet och social gemenskap.

Länets natur- och kulturmiljöer har också förutsättningar för företagande inom detta fält. Vi ser också vikten av att stärka Upplandsstiftelsens uppdrag avseende naturvård och skyddande av värdefull biologisk mångfald.

- Projektet Folkhälsa i natur för alla (FINA) behöver utvecklas till en länsövergripande modell.
- Upplandsstiftelsens uppdrag ska värnas och stärkas.

Kultur

Ett nyskapande och fritt kulturliv är en av grunderna för ett öppet, demokratiskt samhälle. Att förstå sin egen kultur, sin historia och att ha kunskap om samhällets dominerande kulturella uttryck berikar livet och är en förutsättning för att kunna förstå sig själv och andra.

Region Uppsala ska upprätthålla och utveckla den kulturella infrastrukturen som skapar förutsättningar för ett rikt kulturliv i hela länet, även digitalt. De värdefulla kulturhistoriska platser och kulturarv som finns i länet är av central betydelse i det arbetet.

Kulturen ska vara tillgänglig för alla och bidra till en attraktiv livsmiljö för länets invånare. Kulturen och folkbildningen är viktig kraft för ett växande län samt för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling.

Region Uppsala ska fortsätta arbetet i enlighet med *Kultur i en nyskapande kunskapsregion: Region Uppsalas kulturplan 2019-2022*.

- De ekonomiska förutsättningarna för ett övertagande av Gamla Uppsala museum ska tydliggöras och klarläggas. Ett övertagande av driften ska prövas under mandatperioden.
- Besöksmålet Wiks slotts och konferenscenter ska utvecklas och varumärket stärkas.
- En strategi för att uppmärksamma, synliggöra och ta tillvara den uppländska brukskulturen ska tas fram i bred samverkan.
- Kulturens bidrag till den regionala utvecklingen ska öka genom samarbeten för en växande besöksnäring och en hållbar livsmiljö.
- En ny regional biblioteksplan med fokus på läsfrämjande och digital delaktighet ska tas fram. Satsningar riktade mot samtliga prioriterade målgrupper ska genomföras.